

Grundnotat til Folketingets Europaudvalg

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse polycykliske aromatiske kulbrinter i blødgøringsmidler til gummi og i dæk (27. ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF)

KOM (2004) 98

1. Status

Kommissionen sendte den 13. februar 2004 direktivforslaget til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Grundnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. marts 2004.

Formandskabet har den 1. juni forelagt COREPER en kompromispakke med henblik på at nå til enighed med Europaparlamentet i 1. læsning.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagens formål er at bringe miljøbelastningen af visse kræftfremkaldende polycykliske aromatiske kulbrinter (PAH-stoffer) i dækfragmenter ned på et acceptabelt niveau og at begrænse de mulige sundheds- og miljørisici.

Disse PAH-stoffer kan forekomme som bestanddele i olier, og disse olier kan anvendes som blødgøringsmidler i dæk, hvor blødgøringsmidlet indarbejdes i dækkets gummimasse. Blødgøringsmidlet er herefter også tilstede i det færdige dæk. PAH-stofferne kan frigives til miljøet i takt med den gradvise nedslidning af dækket.

Ligeledes er forslagens formål ifølge Kommissionen at bevare det indre marked gennem indførelse af harmoniserede bestemmelser om markedsføring og anvendelse af visse PAH-stoffer i gummi-blødgørere og dæk.

Med forslaget indsættes en ny gruppe stoffer, nemlig 8 PAH-stoffer, på bilag I til direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater. I forbindelse med fremstilling af dæk forbydes det at markedsføre eller anvende blødgøringsmidler til gummi, hvis disse blødgøringsmidler indeholder mere end 1 mg benzo[*a*]pyren (BaP) pr. kg eller mere end 10 mg/kg af alle 8 listede PAH-stoffer tilsammen. Tilsvarende forbydes det at markedsføre dæk, hvis de indeholder blødgøringsolier, der overskrider de nævnte grænser for indholdet af PAH-stoffer. Forbudet træder i kraft 1. januar 2009 med undtagelse af racerdæk, hvor forbudet først

træder i kraft 1. januar 2012. Kommissionen anfører, at der er behov for denne overgangsperiode, hvor producenter kan udvikle PAH-frie dæktyper, der opfylder tilstrækkeligt høje sikkerhedskrav. Dæk til fly undtages helt, men kan blive omfattet i forbindelse med en teknisk tilpasning af direktivet efter forskriftsproceduren.

De 8 PAH-stoffer er benzo[*a*]pyren (BaP), benzo[*e*]pyren (BeP), benzo[*a*]anthracen (BaA), chrysen (CHR), benzo[*b*]fluoranthren (BbFA), benzo[*j*]fluoranthren (BjFA), benzo[*k*]fluoranthren (BkFA) og dibenzo[*a,h*]anthracen (DBAhA).

Europa Parlamentet foreslog i f.m. 1. behandlingen at indføre en undtagelse indtil 1. januar 2012 for dæk til racerbiler til officielle sportsbegivenheder. EP foreslog ligeledes, at der indføres en overgangsordning, således at dæk på lager kan blive solgt efter forbuddets ikrafttræden.

Parlamentet har yderligere foreslået en række undtagelser indtil 1. januar 2012 for forbud såsom brug i "specialdæk" til originalbiler, til specialbiler (uden nærmere definition) og til veteranbilsdæk.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at eneste mulighed for at opnå de angivne formål er at fremsætte et forslag om ændring af direktiv 76/769/EØF. Kommissionen anfører i forhold til proportionalitetsprincippet, at direktivets fordele i form af høj beskyttelse af sundhed og miljø opnås med ganske lave omkostninger. Regeringen er enig heri.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Forslaget vil kunne gennemføres i Danmark gennem udstedelsen af en bekendtgørelse med hjemmel i lov om kemiske stoffer og produkter, jf. lovbkg. nr. 21 af 16. januar 1996 med senere ændringer.

Økonomiske og administrative konsekvenser: Forslaget er primært rettet mod producenter og importører af dæk. Blødgøringsolier med højt indhold af PAH-stoffer til dækfremstilling produceres så vidt vides ikke i Danmark. Visse importerede dæk vil være fremstillet af blødgøringsolier med højt PAH-indhold, ligesom visse importerede blødgøringsolier til gummi til fremstilling af dæk vil have et højt indhold af PAH-stoffer.

Forslaget vurderes kun at medføre begrænsede om ingen ekstraomkostninger for erhvervslivet, idet det vurderes (også af Kommissionen), at der vil være udviklet dæk med et lavt PAH-indhold, inden forbudet træder i kraft. De alternative stoffer vurderes kun at være marginalt dyrere - hvis overhovedet - end de eksisterende blødgøringsolier. Hertil kommer, at Kommissionen oplyser, at dækproducenterne i dag frivilligt er gået med til at udfase blødgøringsolier med højt indhold af PAH-stoffer.

Forslaget forventes ikke at få økonomiske eller administrative konsekvenser for amter og kommuner.

Forslaget forventes ikke at få væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for offentlige myndigheder. De nye regler skal håndhæves af Miljøstyrelsen, der fører kontrol med reglerne i de forskellige bekendtgørelser under lov om kemiske stoffer og produkter. Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion prioriterer hvert år, hvilke af de forskellige bekendtgørelser og regler, der skal føres kontrol med.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU.

5. Høring

Forslaget blev sendt i national dansk høring 1. marts 2004 med frist for kommentarer den 26. marts 2004 til en lang række interessenter. Der er i alt indkommet 12 høringssvar. Ingen af disse 12 interessenter har bemærkninger til forslaget, ud over at flere finder forslaget positivt.

Sagen har været sendt i høring i specialudvalget for miljøspørgsmål. Der indkom høringssvar fra Sundhedsstyrelsen og Forsvarets Bygningstjeneste der begge ingen kommentarer havde til forslaget. Der er ikke indkommet yderligere høringssvar.

6. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Sagen er blevet drøftet i Rådets arbejdsgruppe på flere møder i 2005.

Det har været et ønske fra alle medlemslande, at der kunne opnås enighed ved 1. læsning med EP. Der har generelt kun været mindre problemer mellem medlemslandene i forhold til selve forslaget. De vigtigste emner har været forbudsdatoen, samt hvilke målemetoder, der er egnede.

Danmark har arbejdet for at få forbudsdatoen fremrykket under hensyntagen til garantien for, at alternativerne kunne skaffes. Der har ikke været opbakning til en sådan fremrykning.

Målemetoderne er blevet ændret, således at der er kommet en teknisk mulighed for bedre kontrol

I forhold til Europaparlamentets ændringsforslag har diskussionen især drejet sig om hvorvidt der skal være undtagelse m.h.t. markedsføring af dæk produceret før forbudsdato og de øvrige undtagelser foreslået af EP om specialdæk.

De europæiske dækproducenters organisation har tilkendegivet, at der ikke er behov for nogle undtagelser, heller ikke for flydæk inden 1. januar 2010.

Der har derfor været et markant flertal blandt medlemslandene for at ændre det oprindelige forslag således at denne dato bliver den generelle forbudsdato uden undtagelser (flydæk og andre specialdæk).

Med hensyn til dæk produceret før denne dato, har der været et stort flertal blandt medlemslandene for en undtagelse for forbuddet mod markedsføring for disse dæk, dog således at når disse dæk skal genanvendes, skal der benyttes de nye olier med lavt indhold af PAHer.

Det er ifølge formandsskabet sandsynligt, at der kan opnås enighed med Parlamentet om den samlede regulering af PAHer således som beskrevet ovenfor, ikke mindst under henvisning til udtalelsen fra de europæiske dækproducenter.

7. Foreløbig dansk holdning

Danmark støtter forslaget, idet det vil give en tilfredsstillenderegulering af disse stoffer og dermed en mindre belastning af PAH-stoffer fra dæk.

Forslaget er efter Danmarks opfattelse blevet forbedret i forholdt til det oprindelige forslag fra Kommissionen. Dels med hensyn til målemetoder, således at det nu er blevet muligt at håndhæve

forbudet Dels er undtagelsen m.h.t. dæk til fly fjernet fra forslaget, ligesom de foreslåede undtagelser fra Parlamentet vedr. andre specialdæk ikke er kommet med i forslaget.

Danmark har ikke været enig i, at salg af dæk produceret før denne dato nu bliver muliggjort. Samlet set er forslaget dog en klar forbedring i forhold til den nuværende uregulerede situation.